

SAVJETI ZA POTROŠAČE

ZEMLJA ILI MJESTO PORIJEKLA HRANE

U Crnoj Gori je na osnovu Zakona o bezbjednosti hrane (Sl. List CG, br.57/2015) donijeta Uredba o informacijama o hrani (Sl.list CG, br. 22/2018).

Uredbom su između ostalog definisane obavezne informacije o hrani (član 9).

- (1) Obavezne informacije o hrani obuhvataju informacije o:
 - 1) identitetu, sastavu, svojstvima ili drugima karakteristikama hrane;
 - 2) zaštiti zdravlja potrošača i bezbjednoj upotrebi hrane u odnosu na:
 - a) sastav koji može biti štetan za zdravlje određenih grupa potrošača;
 - b) trajnost, čuvanje i bezbjednu upotrebu;
 - c) uticaj na zdravlje, uključujući rizike i posljedice koje se odnose na način konzumiranja hrane koji mogu biti opasni i štetni za zdravlje;
 - 3) hranljivim svojstvima koje omogućavaju potrošačima da budu informisani pri odabiru, uključujući potrošače sa posebnim prehrambenim potrebama.
- (2) Informacijama iz stava 1 ovog člana, omogućava se informisanost potrošača prilikom odabira hrane, pri čemu se uzimaju u obzir potrebe većine potrošača za određenim informacijama koje za njih imaju značajnu vrijednost ili opšte prihvaćenu korist za potrošače.
- (3) Subjekat u poslovanju hranom dužan je da na hranu navede sljedeće podatke:
 - 1) naziv hrane;
 - 2) spisak sastojaka;
 - 3) sve sastojke ili pomoćne supstance (materije) u procesu proizvodnje iz Priloga 1 ili koje su dobijene od supstanci (materija) ili proizvoda koji mogu da izazovu alergije ili intolerancije, ako su upotrijebljeni u procesu proizvodnje ili pripreme hrane i koji su prisutni u gotovom proizvodu, uključujući i njihov promijenjeni oblik;
 - 4) količinu sastojaka ili kategorije sastojaka;
 - 5) neto količinu hrane;
 - 6) datum minimalnog roka trajanja ili "upotrijebiti do ____ (datum)";
 - 7) posebne uslove čuvanja i/ili upotrebe;
 - 8) naziv i sjedište, odnosno ime i adresu subjekata iz člana 8 stav 2 ove uredbe;
 - 9) **zemlju porijekla ili mjesto porijekla u skladu sa članom 20 ove uredbe;**
 - 10) uputstvo za upotrebu ili pripremu hrane koju nije moguće pravilno upotrijebiti bez uputstva;
 - 11) stvarnu jačinu alkohola po volumenu, za pića koja sadrže više od 1,2 % vol. alkohola;
 - 12) nutritivnu deklaraciju (označavanje nutritivnih vrijednosti).
- (4) Podaci iz stava 3 ovog člana navode se riječima i brojevima koji se mogu dodatno označiti piktogramima ili simbolima u skladu sa članom 28 ove uredbe.
- (5) Pored podataka iz stava 3 ovog člana za određenu vrstu ili kategoriju hrane, obavezno je navođenje i dodatnih obaveznih informacija iz Priloga 2.
- (6) Neto količina hrane izražava se propisanim mjernim jedinicama.

(7) Obavezne informacije za upakovanu hranu, treba budu lako uočljive i moraju se nalaziti na pakovanju ili na etiketi koja je pričvršćena za pakovanje/ambalažu.

Članom 5 Uredbe definisano je značenje izraza mjesto odnosno zemlja porijekla i glavni sastojak.

- 1) Mjesto porijekla je mjesto koje se navodi kao mjesto iz kojeg potiče hrana, a koje nije zemlja porijekla u skladu sa zakonom kojim se uređuju carine, s tim što se ime i adresa, odnosno naziv i sjedište subjekta u poslovanju hranom koje se navodi na etiketi ne smatra zemljom porijekla ili mjestom porijekla hrane u skladu sa ovom uredbom.
- 2) Zemlja porijekla hrane je zemlja porijekla hrane u skladu sa zakonom kojim se uređuju carine.
- 3) Glavni sastojak je sastojak ili sastojci hrane koji čine više od 50 % te hrane ili koji potrošači uobičajeno dovode u vezu sa nazivom hrane, kao i za koje se u većini slučajeva zahtijeva navođenje količine.

Članom 20 Uredbe definisano je značenje izraza zemlja ili mjesto porijekla hrane.

- 1) Subjekt u poslovanju hranom dužan je da na hrani koja je označena u skladu sa zakonom kojim su uređene šeme kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, navede na pakovanju ili etiketi i zemlju porijekla ili mjesto porijekla hrane.
- 2) Zemlja porijekla ili mjesto porijekla hrane obavezno se navode:
 - ako bi izostavljanje tog podatka moglo dovesti potrošača u zabludu u pogledu stvarne zemlje porijekla ili mjesta porijekla hrane, a posebno ako bi informacije na hrani (etiketi) ili koje prate hranu ukazivale da hrana potiče iz druge zemlje porijekla ili mjesta porijekla;
 - za određene vrste mesa u skladu sa Prilogom 10. Uredbe.
- 3) Ako se zemlja porijekla ili mjesto porijekla razlikuju od zemlje porijekla ili mjesta porijekla glavnog sastojka hrane, navodi se i zemlja porijekla ili mjesto porijekla glavnog sastojka hrane.

U Prilogu 10 definisano je da je obavezno navođenje zemlje porijekla za svinjsko, živinsko, ovčije i kozje svježe, rashlađeno ili zamrznuto meso.